

feedback

Nieuwsbrief van het Productschap Diervoeder - december 2005

GMP+ 2006: compleet vernieuwd schema

Vanaf 1 januari 2006 hanteert het Productschap Diervoeder (PDV) een compleet vernieuwd GMP+-certificatieschema: GMP+ 2006. Eind september kon de sector kennisnemen van het nieuwe kwaliteitsborgingssysteem tijdens een drukbezochte voorlichtingsbijeenkomst in Wageningen.

Vertegenwoordigers van de mengvoederindustrie, certificeringsinstellingen, ketenpartijen, nationale en internationale samenwerkingsverbanden en de overheid woonden de bijeenkomst bij. Al snel bleek dat het bij GMP+ 2006 niet om oude wijn in nieuwe zakken gaat. Het systeem is compleet vernieuwd op basis van:

- het nieuwe HACCP-certificatieschema voor de levensmiddelenproductie;
 - de implementatie van de IFSA-standaard voor de productie van voedermiddelen;
 - de EU-diervoerhygiëneverordening die op 1 januari in werking treedt.
- In het nieuwe GMP+ zijn dubbele controles verwijderd en de GMP-standaarden teruggebracht van 35 naar 10. Dit komt doordat productiestandaarden zijn samengevoegd op basis van activiteit in plaats van

Laatste papieren Feedback

Vanaf volgend jaar komt de nieuwsbrief Feedback van het Productschap Diervoeder alleen nog digitaal uit.

Als u de deze wilt ontvangen, dan kunt u dit laten weten door een e-mail te sturen naar pdv@hpa.agro.nl of een kaartje met uw naam en e-mailadres naar Productschap Diervoeder, Postbus 29739, 2502 LS Den Haag. Vermeld alstublieft als onderwerp: Feedback.

voortaan de auditoren trainen en voert de Raad van Accreditatie de audits bij deelnemende CI's uit. Verder kunnen CI's vanaf volgend jaar rapportagegegevens invoeren in de database zonder tussenkomst van het PDV.

Meer gebruiksgemak creëert het productschap door GMP-deelnemers een softwarepakket aan te bieden dat wijzigingen in de GMP-regeling elektronisch implementeert in het bedrijfs-systeem. PDV stuurt GMP+-standaarden op artikel-niveau toe, waarna een directe koppeling zichtbaar

wordt met de betreffende functies en procedures binnen een bedrijf. De software is tegen vergoeding verkrijgbaar en uiteraard niet verplicht. Overigens geldt er een overgangperiode van één jaar voor het nieuwe GMP+-systeem. In dat jaar zijn beide kwaliteitsborgingsystemen van kracht. Meer informatie over GMP+ 2006 is te vinden op www.pdv.nl.

Wereldwijd zijn er inmiddels bijna 6.500 GMP+-deelnemers. Zij worden gecontroleerd door in totaal 341 certificeringsinstellingen.

product. De transportstandaard blijft, maar is nu onderverdeeld in wegtransport, binnenvaarttransport, hygiëncode binnenvaart, zeetransport en railtransport.

Gebruiksgemak met softwarepakket

Op het gebied van controle en toezicht gaan de certificeringsinstellingen (CI's)

Voordelen GMP+ 2006 voor veehouders

GMP+ 2006 biedt veehouders voordelen op het gebied van hygiëne, financiën en voedselveiligheid. Dankzij de integratie van de EU-diervoerhygiëneverordening moeten GMP+-gecertificeerde diervoederproducenten voldoen aan hoge, Europese hygiëne-eisen. Bovendien benadrukt de verordening de financiële verantwoordelijkheden van diervoederbedrijven in geval er iets mis is met hun product. Hierdoor zullen bedrijven scherpere kwaliteits- en veiligheidsmaatregelen nemen. GMP+-gecertificeerde diervoederbedrijven kunnen zich overigens wapenen tegen risico's via een

collectieve aansprakelijkheidsverzekering van Nevedi. De brancheorganisatie biedt in 2006 een verzekering aan voor de productie van droge mengvoeders voor landbouwhuisdieren. Deze dekt zowel onbekende als gekende risico's. Verder wordt de veiligheid van diervoeder maximaal geborgd via GMP+ 2006, omdat het systeem is aangepast aan het HACCP-certificatieschema voor de levensmiddelenproductie. Hierdoor moeten diervoederbedrijven niet alleen beheersmaatregelen nemen voor kritische punten in het productieproces, maar deze ook toetsen op hun effectiviteit.

“Hygiënecode Binnenvaart moet EU-norm worden”

Sinds 1 juli mogen binnenvaartschippers alleen diervoeder en diervoedergrondstoffen vervoeren als hun bedrijf en het schip zijn geregistreerd bij het PDV. Bevrachters zijn verplicht dit eerst te checken. Is een schip niet geregistreerd, dan mag het niet worden bevracht. Op de PDV-lijst staan inmiddels bijna 3.600 binnenvaartschepen uit Nederland, België, Duitsland, Frankrijk en Polen.

Voor de Nederlandse binnenvaartbranche (4.800 schepen met een totaal laadvermogen van 5,3 miljoen ton) was de maatregel de reden om voor dit vervoer de eigen Hygiënecode Binnenvaart uit te breiden met het onderdeel Feed. Dit is geïntegreerd in de GMP+-regeling.

De Hygiënecode is een initiatief van het Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart (CBRB) en het Kantoor Binnenvaart en is sinds 2002 van kracht. De code gold tot voor kort alleen voor het vervoer van (grondstoffen voor) voedingsmiddelen. De secretaris van het CBRB, mr. Jan Vogelaar, zegt: “In de Warenwet wordt een vervoerder beschouwd als een levensmiddelenbedrijf. Maar of je nu mais vervoert voor menselijke of

diervlijke consumptie, maakt in feite niets uit. In essentie is er dan ook niet zo heel erg veel veranderd aan de Hygiënecode. Wel is de terminologie aangepast. De code voor Feed is meer toegespitst op verificatie en controle. De diervoederbranche had daar behoefte aan.” Bij het CBRB zijn 400 scheepvaartbedrijven aangesloten.

Schoon schip

Jaarlijks wordt per binnenschip zo'n 20 miljoen ton voedingsproducten en diervoeder vervoerd. “We zaten eigenlijk niet zo te wachten op een Hygiënecode Feed”, vervolgt Vogelaar. “Met het vervoer van diervoedergrondstoffen per binnenvaartschip gaat vrijwel nooit iets mis. Maar soms moet je als branche mee met de regelgeving,

hoe onzinnig je deze mischien ook vindt. Regelgeving heeft vaak een eigen dynamiek, waar iedereen in meegesleurd wordt. Je kunt het je als schakel niet veroorloven

dat je de enige bent die niet meedoet. Overigens verliep de samenwerking met het PDV heel vlot. De implementatie ging heel soepel. Niets dan lof.” Volgens hem wordt een schipper geacht om een lading af te leveren met dezelfde kwaliteit en in dezelfde toestand als die waarin hij hem ontvangen heeft. “Dat is de essentie van zijn juridische verplichting als vervoerder. Hij moet zorgen dat het ruim schoon is en dat de vracht in goede staat wordt vervoerd. En hij moet het melden als hij bij het laden ongeregeligheden ziet, zoals dode muizen. Gewoon zorgvuldig zijn dus.”

Internationaal

Behalve in Nederland, wordt de Hygiënecode ook in België en Duitsland gehanteerd. Belgische schippers moeten er al sinds 1 januari 2005 aan voldoen. Vogelaar: “Voor onze sector is het van groot belang dat we niet geconfronteerd worden met afzonderlijke regelingen per land. Wij willen zonder belemmeringen met één codeboek een vracht vanuit Frankrijk via Duitsland en België naar Nederland kunnen brengen.” Als het aan het CBRB ligt wordt deze Hygiënecode de EU-norm. Jan Vogelaar: “We gaan dit promoten via de Europese Binnenvaartunie. Of het gaat lukken hangt af van de afzonderlijke lidstaten.”

Jan Vogelaar

Proef onaangekondigde controles wegtransport diervoeders

Op 1 januari 2006 starten het Productschap Diervoeder (PDV), Transport en Logistiek Nederland (TLN) en de certificerende instelling ViaNorm B.V. een proef met onaangekondigde controles onder wegtransporteurs van het bulktransport van diervoeders. De proef duurt één jaar en wordt gehouden onder ruim de helft van de 560 GMP-gecertificeerde wegtransporteurs die Nederland kent.

De grootste verandering in de proef ‘Onaangekondigde controle GMP-wegvervoer’ ten opzichte van de huidige situatie is dat de controles plaatsvinden aan de poort van de fabriek of op andere laad- of loslocaties in plaats van bij het transportbedrijf zelf. Hierdoor kan het wegvervoer effectiever worden gecontroleerd. De verwachting is dat hierdoor ook de

controlekosten kunnen worden vermindert.

De nieuwe manier van onaangekondigde controle verbetert de concurrentiepositie tussen wel en niet GMP-gecertificeerde wegtransporteurs en bedrijven. Niet alleen de vracht en laadruimte worden namelijk gecontroleerd, er wordt ook gekeken welke transporteurs wel en niet GMP-gecertificeerd

zijn. PDV en TLN denken dat daardoor eventuele nalatigheden bij de onaangekondigde controle meteen opvallen.

Optimalisatie voerdersveiligheid

Met het initiatief voor de proef en het grote aantal deelnemers eraan wil het productschap samen met het georganiseerde bedrijfsleven en de certificerende instelling bijdragen aan optimalisatie van de voerdersveiligheid binnen het wegtransport. Op basis van de uitkomsten bepaalt het PDV of de nieuwe vorm van onaangekondigde controle definitief wordt opgenomen in de GMP-regeling wegtransport.

Draagvlakonderzoek: PDV 'van zeer groot belang' voor voedselveiligheid

"Uit de beantwoording van de vragen en de discussies kan worden vastgesteld dat het Productschap Diervoeder steun geniet van de sector." Aldus de slotconclusie van bureau Berenschot in zijn rapport met de uitkomsten van de raadpleging van ondernemers in de diervoedersector over de toekomstverkenning van het Productschap Diervoeder.

Volgens Berenschot blijkt uit de sessies met ondernemers dat het Productschap Diervoeder "een overwegend positief oordeel krijgt over het huidige functioneren en de toekomstverkenning." Over het totaalbeeld van de bijeenkomsten schrijft het bureau: "Voedselveiligheid wordt van zeer groot belang geacht. Het recente verleden heeft aangetoond hoe kwetsbaar de sector is voor incidenten. De incidenten kunnen leiden tot grootschalige negatieve effecten op beeldvorming, omzet en prijzen. Het is daarom van

belang dat alle betrokkenen in de ketens, in binnen- en buitenland, dezelfde regels gaan hanteren en ook dezelfde wijze van controle en handhaving."

Kritische kanttekeningen

De 'kritische kanttekeningen' van de aanwezigen vat Berenschot als volgt samen: het PDV moet zich beperken tot de 'kerntaken' (dat wil zeggen minder taken dan voorgesteld in de bediscussieerde toekomstverkenning), vraagsturing en profijtbeginsel zijn begrippen die de ondernemers aanspreken, de heffingen worden aan de hoge kant bevonden. Het bureau vindt dat de meningen van de deelnemers aan de sessies zeer serieus moeten worden genomen als het gaat om de bijstelling van het beleid en het takenpakket van het Productschap Diervoeder.

Representatieve panels

De uitkomsten geven volgens Berenschot "nadrukkelijk geen statistische betrouwbaarheid, maar geven wel

duidelijke patronen." In totaal zijn zes sessies met ondernemers gehouden. De panels waren representatief samengesteld op basis van een mix van schakels in de keten, omvang en georganiseerd/ongeorganiseerd. In totaal hebben 81 ondernemers uit de diervoedersector (handel en industrie) en veehouderij meegedaan.

Aanpassing begroting

Het Productschap Diervoeder heeft de uitkomsten van het draagvlakonderzoek verwerkt in de Strategische Toekomstverkenning 2006-2010. Deze is op 9 november vastgesteld door het bestuur. De verkenning wordt in 2006 nader uitgewerkt. Vooruitlopend hierop heeft het PDV de begroting voor 2006 aangepast aan de beoogde beperking van het takenpakket, de gewenste kostenverlaging en de verdere doorvoering van het profijtbeginsel.

Het rapport van Berenschot en de toekomstverkenning van het PDV zijn te vinden op: www.pdv.nl/nederland/organisatie/page2390.php

Beheer GMP+

De discussie over de toekomst van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (pbo) roept ook de vraag op of het beheer van een sectoraal kwaliteitsborgingssysteem als GMP+ in goede handen is bij een pbo en daar ook zou moeten blijven? Privaatrechtelijk beheer van kwaliteitsborgingssystemen is immers ook mogelijk.

GMP is in het verleden een beetje moeizaam op gang gekomen, maar de laatste jaren zit de vaart er in. Inmiddels zijn wereldwijd al zo'n 6.500 diervoederbedrijven met GMP gecertificeerd. Bovendien is de kwaliteit van de GMP-systematiek de laatste jaren sterk verbeterd en dus het effect van de toepassing ook. We hebben nu als diervoedersector met GMP+ een kwaliteitsborgingssysteem die op de HACCP-principes is gebaseerd en die aanzien heeft in binnen- en buitenland. Je kunt dus veronderstellen dat de pbo die het systeem beheert, het Productschap Diervoeder, goed werk verricht. Ik geloof dat ook wel, maar dat is op zich geen reden om het beheer ook publiekrechtelijk te blijven organiseren. De reden om dat echter wel te doen, zit hem in de spanningen die privatisering zal opwekken.

Tussen de verschillende branches en schakels in de diervoederketen zijn verschillende krachten werkzaam. De vraag is dan of privatisering niet zal leiden tot meer dan één kwaliteitsborgingssysteem. Dit moeten we absoluut niet willen.

Nederland is gebaat bij één uniform en hoogwaardig kwaliteitsborgingssysteem voor de gehele diervoederkolom. Als je meerdere systemen hebt, kun je de markt toch niet uitleggen dat ze allemaal de beste zijn? Die situatie moeten we voorkomen en de pbo is daar het geschikte instrument voor. De organisatie zal efficiënter kunnen, maar er is wel enorm veel kennis en ervaring opgebouwd. Voordeel van de pbo is verder dat ze dicht op de overheid en de politiek zit. Ze voelt wat daar leeft en ook dat is een goede zaak.

Aart Uittenbogaard

directeur E.J. Bos Mengvoerders B.V.

Stof meten is blootstelling weten

Het Productschap Diervoeder en Nevedi willen werkgevers en werknemers in de diervoedersector voorlichten over de blootstelling aan stof en het belang van het gebruik van bijvoorbeeld een stofkapje of afzuiging. 'Dit gebeurt al via het project 'Stof? Pak 't aan!' en deze maand komt daar ook een cd-rom over stofblootstelling bij.

De cd toont situaties waarbij stof vrij kan komen, zoals het lossen van schepen en het bijstorten van grondstoffen. De stofbelasting bij die werkzaamheden wordt gemeten met behulp van PIMEX (picture mix exposure), een instrument dat de blootstelling aan stof zichtbaar maakt door video-opnames van werkzaamheden te koppelen aan meetgegevens van de stofbelasting tijdens die werkzaamheden. Alle bedrijven binnen de sector krijgen een exemplaar. De cd-rom zal uiteindelijk ook te gebruiken zijn via www.pdv.nl.

Peruaanse vis in Nederlands diervoeder

Peru is de grootste producent en exporteur van vismeel. Het Zuid-Amerikaanse land levert meer dan de helft van de wereldexport aan vismeel, dat in Nederland voornamelijk verwerkt wordt in voer voor huisdieren, varkens en pluimvee.

De vissoort waar ze in Peru vismeel van maken, is de Peruaanse ansjovis. Dit veertien centimeter lange visje is uitermate geschikt voor vismeel vanwege z'n hoge nutritionele waarde. TASA is een van de bedrijven die ansjovis vangt en verwerkt. Het bedrijf ligt in het midden van Peru, direct aan de Stille Oceaan en heeft zestien schepen die in de vangperiodes - april, mei en juni en november en december - tussen de 300 en 500 ton vis per dag ophalen. De gevangen vis wordt op de schepen opgeslagen en gekoeld. Daarna gaat de vis naar een drijvend opslagstation dat net voor de kust van de fabriek ligt. Van de opslag wordt de vis naar de fabriek gepompt, via een buis die direct in verbinding staat met de fabriek. Na een ingangscntrole wordt de ansjovis schoongemaakt, gekookt, geperst, vermalen, ge-

droogd en gekoeld. Dan volgt het vermahlen tot vismeel, dat vervolgens wordt opgeslagen en getransporteerd.

Kwaliteitscontroles

Het totale proces van vis tot vismeel duurt twee uur. Voor en tijdens het proces voert TASA kwaliteitscontroles uit. Zo wordt gecontroleerd op de

aanwezigheid van onder andere pesticiden, dioxinen, zware metalen en salmonella. Het Peruaanse bedrijf controleert hierop in een eigen laboratorium.

Jaarlijks produceert het Peruaanse bedrijf 120.000 ton vismeel. Dit wordt geëxporteerd naar Japan, Taiwan, Korea, Chili, Canada, Spanje en

Duitsland. Grootste afnemer is China, waar 39% van het vismeel naartoe gaat. Hoewel in Nederland vismeel wordt verwerkt, importeert ons land zelf geen vismeel uit Peru. Het vismeel dat in Nederlands diervoeder verwerkt wordt, komt uit Duitsland. Veel van de TASA-schepen varen naar Duitsland waar GMP-gecertificeerde bedrijven, zoals Köster uit Hamburg en Becher uit Bremen, het vismeel afnemen en verkopen aan Nederlandse diervoederbedrijven.

Nieuwe publicaties Centraal Veevoederbureau

Handleiding Mineralen-voorziening Rundvee, Schapen, Geiten

Er is een nieuwe Handleiding Mineralen-voorziening voor herkauwers. Deze publicatie van het Centraal Veevoederbureau (CVB) is een geheel geactualiseerde opvolger van de 'Handleiding mineralenonderzoek bij rundvee in de praktijk'. Nieuw

zijn de informatie over vleesvee, schapen en geiten en de toepasbare berekeningswijze van de mineralenbehoefte van de dieren. De rekenregels zijn helder beschreven, waardoor de behoefte voor iedere gewenste situatie kan worden berekend. De geactualiseerde CVB-uitgave heeft dankzij de uitbreidingen twee keer zoveel pagina's als zijn voorganger. Bovendien heeft de handleiding een overzichtelijke lay-out en een nieuw, groen jasje gekregen.

Tabellenboek Veevoeding 2005

Het CVB heeft ook een nieuwe versie van het Tabellenboek Veevoeding uitgegeven. Grootste verandering hierin is de informatie over het nieuwe energiesysteem voor paarden, het EWpa systeem, dat vanaf januari 2006 van kracht is. Het tabellenboek bestaat uit beknopte beschrijvingen en tabellen van de voederbehoeften voor de verschillende landbouwhuisdieren. In het tabellenboek staan ook samenstelling- en voederwaardegegevens van

ruwvoerders, vochtrijke diervoeders en mengvoedergrondstoffen. In de nieuwe editie zijn deze gegevens afgestemd op de waarden in de 'grote voederwaardetabellen' van het CVB.

Meer informatie over de Mineralen-handleiding en het Tabellenboek is te vinden op www.pdv.nl/cvb onder het kopje 'producten'.

Feedback is een uitgave van het Productschap Diervoeder voor ondernemingen en organisaties in de keten van feed tot food.

Redactie: Productschap Diervoeder, PRLT communicatie

Vormgeving: Vincent Schepman

Fotografie: CBRB, PDV

Druk: Joh. Enschedé Amsterdam

ISSN: 1572-5243

Productschap Diervoeder

Postbus 29739

2502 LS Den Haag

T +31(0)70 370 85 03

F +31(0)70 370 82 90

E pdv@hpa.agro.nl

www.pdv.nl